

Γυναικεία επιχειρηματικότητα, Επιχειρηματικότητα ανέργων-ΑΜΕΑ & νεανική επιχειρηματικότητα

Πρόγραμμα δεύτερης επιχειρηματικής ευκαιρίας 7/2/2019

THE ELLHNIKHES DIMOKRATIAS

7 Φεβρουαρίου 2019 ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ Αρ. Φύλλου 314

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
Αριθμ. οικ. 5387/81

Πρόγραμμα δεύτερης επιχειρηματικής ευκαιρίας πέντε «χρόνια» (5.000) ανέργων, πρώην αυτοεπασχολημένων, για την επανένταξή τους στην αγορά εργασίας.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Την παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 «Επέλεγχοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Α' 152),
2. το άρθρο 2 του ν. 2956/2001 «Αναδιάρθρωση ΟΑΕΔ και άλλες διατάξεις» (Α' 258),
3. το ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημοσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143),
4. το άρθρο 27 του ν. 4320/2015 «Ρυθμίσεις για τη λήψη μέτρων ενίσχυσης για την αντιμετώπιση της ανέργων
10. το π.δ. 134/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης» (Α' 168),
11. το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181),
12. το π.δ. 73/2015 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 116),
13. το π.δ. 22/2018 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού και Υφυπουργών» (Α' 37),
14. την αριθμ. Υ29/8-10-2015 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών Γεώργιο Χουλιαράκη» (Β' 2168),
15. την αριθμ. οικ. 13471/4878/2018 απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης Αθανάσιο Ηλιόπουλο» (Β' 814), όπως ισχύει,
16. την 2485/57/24-7-2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΕΔ,
17. το αριθμ. οικ. 39769/3264/18-07-2018 έγγραφο

Στόχος του προγράμματος

Πρόγραμμα δεύτερης επιχειρηματικής ευκαιρίας 7/2/2019

- Σκοπός του προγράμματος είναι η επανένταξη στην αγορά εργασίας πέντε χιλιάδων (5.000) ανέργων, πρώην αυτοαπασχολουμένων, οι οποίοι είχαν διακόψει την επιχειρηματική τους δραστηριότητα και στους οποίους δίνεται δεύτερη ευκαιρία να δημιουργήσουν επιχειρήσεις και να επαναδραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά μέσω της δημιουργίας μίας νέας οικονομικής οντότητας.

Πλαίσιο ένταξης – χρηματοδότηση

- 1. Η συνολική δαπάνη από την εφαρμογή του προγράμματος θα ανέλθε ίεως το ποσό των ογδόντα εκατομμυρίων 80.000.000 Ευρώ, η οποία θα καλυφθεί από διαθέσιμους πόρους των δύο κλάδων του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας υπέρ Αυτοτελώς και Ανεξαρτήτων Απασχολουμένων σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 44 τουν. 3986/2011 (Α΄ 152). Η δαπάνη βαρύνει το προϋπολογισμό του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) (ΚΑΕ 2493) και κατανέμεται σε ετήσια βάση ως εξής :
- για το 2019: 30.000.000 Ευρώ
- για το 2020: 20.000.000 Ευρώ
- για το 2021: 20.000.000 Ευρώ
- για το 2022: 10.000.000 Ευρώ

Παρατίθεται ο σύνδεσμος με την σχετική δημόσια πρόσκληση

- <http://www.oaed.gr/documents/10195/1214512/2%CE%B7+%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE+%CE%B5%CF%85%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%AF%CE%B1+%CE%94%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%B1+%CE%A0%CF%81%CF%8C%CF%83%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%B7.pdf/9fee4af1-f82d-419f-9115-b77335425289>

Οι δικαιούχοι πρέπει σωρευτικά:

Δικαιούχοι και προϋποθέσεις συμμετοχής

- 1. να έχουν διακόψει την επιχειρηματική τους δραστηριότητα από 1/1/2012 και μέχρι έξι (6) μήνες πριν τη δημοσίευση της ΚΥΑ στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ήτοι έως 6/8/2018,
- 2. να μην έχουν μεταβιβάσει την επιχείρησή τους ή το μερίδιό τους, σε επιχείρηση ή οποιία ανήκει (από 1-1-2012 έως 6-8-2018) σε συζύγους ή πρόσωπα α' ή β' βαθμού συγγένειας,
- 3. να μην έχουν ασκήσει οποιαδήποτε επαγγελματική/επιχειρηματική δραστηριότητα στο
- εξάμηνο που προηγείται της δημοσίευσης της ΚΥΑ στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ήτοι από 7/8/2018 έως 6/2/2019,
- 4. να έχουν προβεί σε νέα έναρξη δραστηριότητας σε Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ), από την ημερομηνία δημοσίευσης της ΚΥΑ στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ήτοι από 7/2/2019 και μετά.

Στο πρόγραμμα δύνανται να υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής και άνεργοι, που δεν έχουν προβεί σε έναρξη δραστηριότητας, με την προϋπόθεση ότι θα προβούν σε έναρξη στη ΔΟΥ το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από την γνωστοποίηση της θετικής αξιολόγησης (προέγκριση) της αίτησης – επιχειρηματικού τους σχεδίου από την Τριμελή Επιτροπή Αξιολόγησης.

- ο να έχουν καταβάλει στον Ειδικό Λογαριασμό Ανεργίας της παρ. β' του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152), τη μηνιαία εισφορά ύψους δέκα (10) ευρώ για ένα (1) τουλάχιστον έτος,
- ο να έχουν εξοφλήσει ή ρυθμίσει τις τυχόν οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές ή τυχόν οφειλές από οποιαδήποτε αιτία προς τον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) και να είναι ενήμεροι με τους όρους της ρύθμισης.

Δεν εντάσσονται στο πρόγραμμα:

1. επαγγελματικές δραστηριότητες που απαιτούν την ύπαρξη κενής θέσης (ενδεικτικά: συμβολαιογράφοι, δικαστικοί επιμελητές)
2. επαγγελματικές δραστηριότητες σχετικά με την εκμετάλλευση επιβατικού ή φορτηγού δημόσιας χρήσης
3. εποχικές ως προς τον κύκλο εργασιών επιχειρήσεις, κυλικεία, καντίνες, περίπτερα, πλανόδιες επιχειρήσεις, τυχερά ή ηλεκτρονικά τυχερά παιχνίδια, κλπ
4. επιχειρηματικές δραστηριότητες οι οποίες εντάσσονται σε ήδη οργανωμένο ομοιόμορφο δίκτυο διανομής προϊόντων και παροχής υπηρεσιών και οι οποίες εκμεταλλεύονται, σε εκτέλεση σχετικών συμβάσεων, άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που αφορούν συνήθως εμπορικά σήματα ή διακριτικούς τίτλους και τεχνογνωσία για την χρήση και την διανομή αγαθών ή υπηρεσιών (ενδεικτικά: franchising, shop in shop, δίκτυο πρακτόρευσης)

- 5. επιχειρήσεις που λειτουργούν αποκλειστικά από τη 10η μετά μεσημβρία έως την 6η πρωινή
- 6. επιχειρήσεις που έχουν σύνθετο αντικείμενο δραστηριότητας και το ένα εξ αυτών περιλαμβάνεται στις εξαιρέσεις της παρούσας. Επισημαίνεται ότι οι δικαιούχοι θα πρέπει να διατηρήσουν το αρχικό αντικείμενο δραστηριότητας, όπως περιγράφεται από τους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.), το οποίο ήταν επιλέξιμο για την υπαγωγή τους, καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Σε περίπτωση προσθήκης Κ.Α.Δ. κατά την περίοδο υλοποίησης του προγράμματος, αυτοί θα πρέπει να μην εμπίπτουν στις εξαιρέσεις του προγράμματος.
- 7. επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τομείς στους οποίους δεν εφαρμόζεται το άρθρο 1 του Κανονισμού 1407/2013
-

- 8. όσοι συστήνουν επιχείρηση που έχει το ίδιο αντικείμενο δραστηριότητας με επιχείρηση που λειτουργούσε στον ίδιο χώρο από άλλο επαγγελματία μέσα στο τελευταίο εξάμηνο πριν από την ημερομηνία έναρξης εργασιών της νέας επιχείρησης στη ΔΟΥ
- 9. όσοι έχουν ενταχθεί σε προηγούμενα προγράμματα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ) του ΟΑΕΔ από την 1η/1/2008 και εφεξής
- 10. οι συστεγαζόμενες επιχειρήσεις. Με τον όρο συστέγαση νοείται η εγκατάσταση της επιχείρησης σε ίδιο, μη διακριτό, χώρο με άλλη επιχείρηση. Εάν διαπιστωθεί συστέγαση επιχειρήσεων, εκδίδεται απορριπτική απόφαση υπαγωγής στο πρόγραμμα
- 11. Αυτοαπασχολούμενοι, αμειβόμενοι με δελτίο παροχής υπηρεσιών, η ασφάλιση των οποίων ρυθμίζεται στην παρ. 9 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016 (Α' 85

Διάρκεια και ποσό επιχορήγησης

Η διάρκεια της επιχορήγησης ορίζεται σε δώδεκα (12) μήνες.

- Μετά τη λήξη του δωδεκαμήνου οι δικαιούχοι δεσμεύονται να διατηρήσουν τις επιχειρήσεις τους για άλλους τρεις (3) μήνες.

Το ποσό επιχορήγησης ορίζεται ως εξής:

- α) έως δώδεκα χιλιάδες (12.000) Ευρώ για ατομικούς επιχειρηματίες/επιτηδευματίες (ατομικές επιχειρήσεις) και μέλη νομικών οντοτήτων με ποσοστό συμμετοχής στο εταιρικό κεφάλαιο τουλάχιστον 51%,
- β) έως εννέα χιλιάδες (9.000) Ευρώ/ανά μέλος νομικών οντοτήτων που συμμετέχουν στο συνολικό εταιρικό κεφάλαιο κατά 1/2 έκαστος και
- γ) έως οχτώ χιλιάδες (8.000) Ευρώ/ανά μέλος νομικών οντοτήτων που συμμετέχουν στο συνολικό εταιρικό κεφάλαιο κατά 1/3 έκαστος.

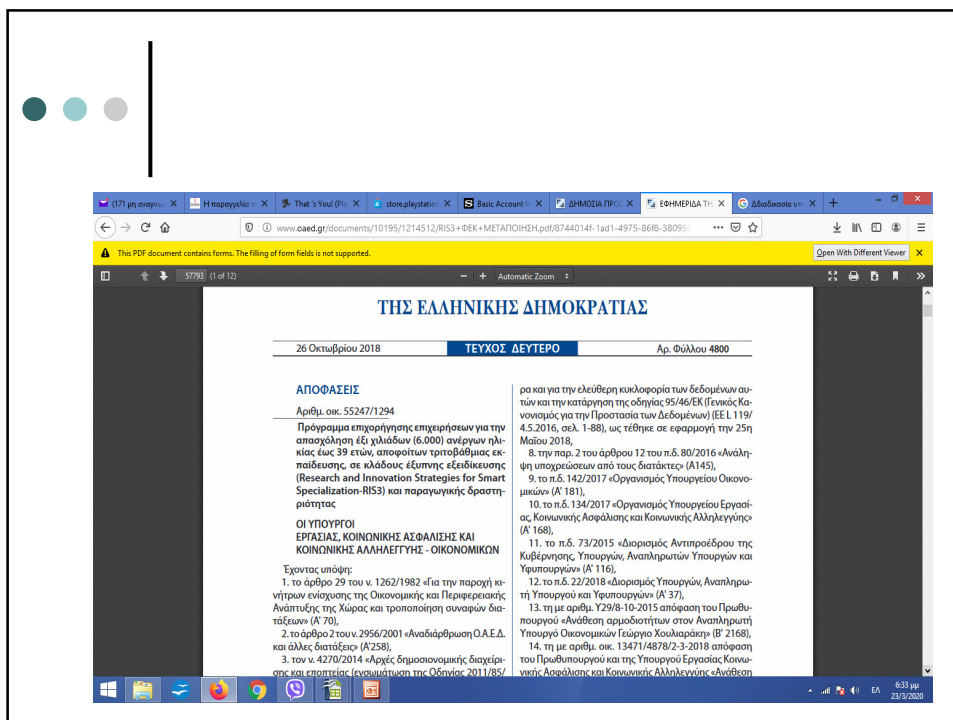
Διαδικασία υποβολής αίτησης

- Η αίτηση - υπεύθυνη δήλωση - επιχειρηματικό σχέδιο για υπαγωγή στο πρόγραμμα υποβάλλεται αποκλειστικά με ηλεκτρονικό τρόπο στην ειδική περιοχή του διαδικτυακού τόπου του ΟΑΕΔ (www.oaed.gr).
- Χειρόγραφες αιτήσεις δεν γίνονται δεκτές

Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση 6.000 ανέργων ηλικίας έως 39 ετών, αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

- Ξεκινά σήμερα **Τετάρτη 28-11-2018** και ώρα **15:00**, η υποβολή αιτήσεων για τη συμμετοχή εργοδοτών στο νέο «**Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση 6.000 ανέργων ηλικίας έως 39 ετών, αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σε κλάδους έξυπνης εξειδίκευσης (Research and Innovation Strategies for Smart Specialization-RIS3) και παραγωγικής δραστηριότητας**».
- Το πρόγραμμα απευθύνεται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα που ασκούν τακτική οικονομική δραστηριότητα και δραστηριοποιούνται στο σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, στους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) και παραγωγικής δραστηριότητας.

Στόχος του προγράμματος

- Πρόσληψη έξι χιλιάδων (6.000) άνεργων επιστημόνων, κατόχων πτυχίων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ή/και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, ηλικίας έως 39 ετών.
- Το πρόγραμμα απευθύνεται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα που ασκούν τακτική οικονομική δραστηριότητα και δραστηριοποιούνται στο σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, στους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) και παραγωγικής δραστηριότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 3.

πλαίσιο ένταξης - χρηματοδότηση

- Η δαπάνη για την υλοποίηση του προγράμματος προβλέπεται να ανέλθει έως το ποσό των εβδομήντα τριών εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (73.500.000) Ευρώ, η οποία βαρύνει τον προϋπολογισμό του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) (ΚΑΕ 2493) και κατανέμεται σε ετήσια βάση ως εξής:
- Για το 2019: κατά προσέγγιση 30.000.000 Ευρώ
- Για το 2020: κατά προσέγγιση 30.000.000 Ευρώ
- Για το 2021: κατά προσέγγιση 13.500.000 Ευρώ

Διάρκεια προγράμματος και ποσό επιχορήγησης Διάρκεια επιχορήγησης

- 1. Η διάρκεια της επιχορήγησης του προγράμματος ορίζεται στους δεκαπέντε (15) μήνες.
- Μετά τη λήξη των δεκαπέντε (15) μηνών η επιχείρηση υποχρεούται να διατηρήσει την/τις θέση/εις εργασίας για επιπλέον τρεις (3) μήνες, χωρίς επιχορήγηση. 2. Οι επιχειρήσεις επιχορηγούνται για κάθε άτομο που υπάγεται στο πρόγραμμα από την ημερομηνία πρόσληψής του.
- Ποσό Επιχορήγησης Ως ποσό επιχορήγησης ορίζεται το 50% του μηνιαίου μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους του ωφελούμενου με ανώτατο όριο ως εξής: α. το ποσό των εξακοσίων (600) Ευρώ μηνιαίως για κατόχους πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, β. το ποσό των επτακοσίων (700) Ευρώ μηνιαίως για κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών και γ. το ποσό των οκτακοσίων (800) Ευρώ μηνιαίως για κατόχους διδακτορικού τίτλου σπουδών.

Σκοπός του προγράμματος

- ο είναι η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, πλήρους απασχόλησης, μέσω της πρόσληψης ανέργων ηλικίας 45 ετών και άνω, οι οποίοι είναι εγγραμμένοι τουλάχιστον 6 μήνες στο μητρώο ανέργων του ΚΠΑ 2 Ελευσίνας. Οι άνεργοι αυτοί θα διαθέτουν συμπληρωμένο Ατομικό Σχέδιο Δράσης (ΑΣΔ) και θα έχει γίνει επεξεργασία των χαρακτηριστικών τους σύμφωνα με τη νέα μεθοδολογία Profiling.
- ο Το πρόγραμμα απευθύνεται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, σε Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.Α.Λ.Ο) και γενικά σε εργοδότες του ιδιωτικού τομέα που ασκούν τακτικά οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή αρμοδιότητας του ΚΠΑ2 Ελευσίνας.

Χρηματοδότηση –πλαίσιο ένταξης

- ο Για την υλοποίηση του προγράμματος θα προκληθεί δαπάνη ύψους 3.500.000 ευρώ η οποία θα βαρύνει το λογαριασμό του ΕΛΕΚΠ και ειδικότερα του κλάδου ΛΑΕΚ (ΚΑΕ 2493) και κατανέμεται σε ετήσια βάση ως εξής :
- ο Για το 2019: 2.000.000 ευρώ
- ο Για το 2020: 1.500.000 ευρώ

Επιχειρηματικότητα και ΑΜΕΑ

- Πόσο κατανοούμε, μια κατηγορία αδύναμων συμπολιτών μας, όταν με ευκολία ελίσσόμεστε στην πολυκοσμία και έχουμε φυσιολογική πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες, στην εργασία, στο σπίτι, στο δρόμο, το πεζοδρόμιο, στα μέσα μαζικής μεταφοράς, στις σκάλες, στα νοσηλευτικά ιδρύματα, στην πολυκατοικία κλπ;

Επιχειρηματικότητα και ΑΜΕΑ

Η ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην παραγωγική διαδικασία, συνιστά *μία πλευρά*, αντιμετώπισης του ζητήματος της αναπηρίας στενά αλληλένδετη με πολλές άλλες. Οι άλλες πλευρές είναι κυρίως το γενικότερο θέμα της πρόσβασης στο κοινωνικό περιβάλλον (υποδομές, υπηρεσίες κ.λπ.), το θέμα της εκπαίδευσης και το θέμα των κοινωνικών παροχών (ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, επιδόματα αναπηρίας). Ακολουθώς, και η *επιχειρηματικότητα* συνιστά *μία πλευρά* της ένταξης στην παραγωγική διαδικασία, δίπλα στην *εξαρτημένη απασχόληση* και την *αυτο-απασχόληση*.

Επιχειρηματικότητα και ΑΜΕΑ

Μία σειρά από χαρακτηριστικά των ατόμων με αναπηρία, σε σχέση με το γενικό πληθυσμό, δημιουργούν δυσμενείς συνθήκες για την έναρξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Στη συνέχεια αναφέρονται τα κυριότερα από αυτά:

Ορισμένα χαρακτηριστικά οικονομικού περιεχομένου όπως είναι :

- Υψηλότερη ανεργία,
- μεγαλύτερη διάρκεια ανεργίας,
- υψηλότερο ποσοστό μερικής απασχολουμένων,
- υψηλότερο ποσοστό εποχικά απασχολουμένων,
- υψηλότερες δαπάνες λόγω της αναπηρίας (εξοπλισμός, διευθέτηση χώρου),
- παραμονή εκτός αγοράς εργασίας λόγω αναπηρίας (θεραπεία, αποκατάσταση),
- μακροχρόνια εξάρτηση από προνοιακά επιδόματα,
- σχετικά πιο περιορισμένες κοινωνικές σχέσεις,

Επιχειρηματικότητα και ΑΜΕΑ

→ **Φορείς και Υπηρεσίες υποστήριξης της Επιχειρηματικότητας για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες**

1. Το portal disabled.gr

- ο Το disabled.gr είναι ένα portal ενημέρωσης για άτομα με ειδικές ανάγκες και περιλαμβάνει μια πληθώρα διαδικτυακών εργαλείων, όπως ψηφιακή κοινότητα αναπήρων, ηλεκτρονικό περιοδικό, κέντρο για την ανεξάρτητη διαβίωση, υποστηρικτικές υπηρεσίες (υπηρεσίες συμβουλευτικής, τηλε-προπονητική και τηλε-εκπαίδευση) και πληροφόρηση για την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων.
- ο Website: <http://www.disabled.gr>

2. Εταιρεία Προστασίας Σπαστικών

- ο Μία από τις υπηρεσίες της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας Σπαστικών αφορά την ενημέρωση ατόμων με ειδικές ανάγκες για την υλοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- ο Website: <http://www.eps-ath.gr/>

Επιχειρηματικότητα και ΑΜΕΑ

→ Πρόγραμμα "Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας Ατόμων με Αναπηρίες"

- ο Το πρόγραμμα "Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας Ατόμων με Αναπηρίες" εντάσσεται στο Μέτρο 2.8 του Επιχειρησιακού Προγράμματος "ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ" του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης με αρχή εφαρμογής το Υπουργείο Ανάπτυξης και φορέα υλοποίησης τον ΕΟΜΜΕΧ. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην ανάπτυξη, υποστήριξη και προώθηση της Επιχειρηματικότητας στα Άτομα με Αναπηρία (άνδρες & γυναίκες), μέσω χρηματοδοτικών ενισχύσεων για τη δημιουργία νέων και βιώσιμων μικρομεσαίων επιχειρήσεων στους τομείς της μεταποίησης, του ηλεκτρονικού εμπορίου και των υπηρεσιών, δίνοντας έμφαση στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην τοπική οικονομία, δημιουργώντας, ταυτόχρονα, νέες ευκαιρίες απασχόλησης.
- ο Οι συγκεκριμένες δράσεις έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα, καθώς η ενέργεια της κατάρτισης σε θέματα που σχετίζονται με την εκκίνηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, λειτουργεί ενισχυτικά, παρέχοντας την απαραίτητη τεχνολογία σε νέους επιχειρηματίες προκειμένου να υιοθετήσουν καλύτερες πρακτικές ανάπτυξης της νέας επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο που αυτή θα δραστηριοποιηθεί, την εφαρμογή βέλτιστων αρχών διοίκησης και την απόκτηση γνώσης στη διαχείριση και λειτουργία της σύγχρονης επιχείρησης.
- ο Website: <http://www.disabled.gr/programma-enischisi-epichirimatikotitas-atomon-me-anapiries/>

Ίσες ευκαιρίες για τα άτομα με αναπηρία: ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης (2004-2010)

- ο Η Επιτροπή, επωφελούμενη από την ώθηση που δόθηκε το 2003 με το «Ευρωπαϊκό Έτος των ατόμων με ειδικές ανάγκες», επιθυμεί να αξιοποιήσει τα αποτελέσματα εφαρμόζοντας ένα πολυετές σχέδιο δράσης. Στόχος του σχεδίου αυτού είναι να ενσωματωθεί, έως το 2010, η διάσταση της αναπηρίας στις σχετικές κοινοτικές πολιτικές και να υλοποιηθούν σαφείς ενέργειες σε νευραλγικούς τομείς προκειμένου να βελτιωθεί η οικονομική και κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία.

Ίσες ευκαιρίες για τα άτομα με αναπηρία: ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης (2004-2010)

ΣΥΝΟΨΗ

- Το προτεινόμενο σχέδιο δράσης καλύπτει την περίοδο 2004 - 2010 και αποβλέπει στον καθορισμό βιώσιμης και λειτουργικής προσέγγισης των ζητημάτων που αφορούν την αναπηρία στη διευρυμένη Ευρώπη. Το εν λόγω σχέδιο διαρθρώνεται γύρω από τρεις στόχους:
- ολοκλήρωση της εφαρμογής της οδηγίας για την ίση μεταχείριση όσον αφορά την απασχόληση και την εργασία·
- περαιτέρω συνυπολογισμός της αναπηρίας στις σχετικές κοινοτικές πολιτικές·
- προώθηση της δυνατότητας πρόσβασης για όλους

Ίσες ευκαιρίες για τα άτομα με αναπηρία: ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης (2004-2010)

Πρώτο στάδιο του σχεδίου δράσης (2004-2005)

- Το πρώτο στάδιο αυτού του σχεδίου εκτείνεται σε δύο έτη (2004-2005) και εστιάζεται στη διαμόρφωση των απαραίτητων συνθηκών για την προώθηση της απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία, διασφαλίζοντας παράλληλα την αυτονομήσή τους στον συγκεκριμένο τομέα.
- Οι τομείς προτεραιότητας για την ανάληψη δράσης εντάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες:
 - Πρόσβαση στην απασχόληση και διατήρηση στην ενεργό ζωή
 - Η οδηγία 2000/78/EK υποχρεώνει ορισμένα κράτη μέλη να τροποποιήσουν σημαντικά τις ισχύουσες ρυθμίσεις τους. Επηρεάζει, μάλιστα, πολύ τους εργαζομένους -τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα- καθώς και τις πρακτικές τους όσον αφορά της απασχόληση των ατόμων με αναπηρία. Η ευαισθητοποίηση των οικείων φορέων είναι σημαντική για την αποτελεσματική εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας.
 - Τα κυριότερα προγράμματα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και η κοινοτική πρωτοβουλία EQUAL χρηματοδοτούν ευρεία σειρά μέτρων που αποβλέπουν στην ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας, και επιχειρούν καινοτόμες προσεγγίσεις σχετικά με τις ιδιαίτερες πιυχές της ενσωμάτωσης στην αγορά εργασίας.

Ίσες ευκαιρίες για τα άτομα με αναπηρία: ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης (2004-2010)

- Η Επιτροπή κατέβαλε επίσης προσπάθειες στο πλαίσιο της πολιτικής ανταγωνισμού, εφόσον, το Νοέμβριο του 2002, εγκρίθηκε κανονισμός σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την απασχόληση, ο οποίος επιτρέπει στα κράτη μέλη να χρηματοδοτούν έως το 60% του ετήσιου μισθολογικού κόστους και τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης όταν μια επιχείρηση προσλαμβάνει εργαζόμενο με αναπηρία. Μπορεί επίσης να χορηγηθεί ενίσχυση για αποζημίωση της μειωμένης παραγωγικότητας καθώς και της προσαρμογής των χώρων.
- Όσον αφορά την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, η οδηγία 89/654/ΕΚ σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας στους χώρους εργασίας προβλέπει ότι «οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι διαρρυθμισμένοι έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, οι ειδικές ανάγκες των μειονεκτούντων εργαζομένων».

Ίσες ευκαιρίες για τα άτομα με αναπηρία: ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης (2004-2010)

Δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση

- Οι σύγχρονες τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ), που καθιστούν εφικτή τη μάθηση σε απευθείας σύνδεση («eLearning»), μπορεί να συμβάλουν στην άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία όσον αφορά την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση. Για το λόγο αυτό, στην πρόταση του προγράμματος eLearning της Επιτροπής αναφέρονται ρητώς οι ανάγκες των ατόμων με αναπηρία, καθώς και το σχέδιο δράσης σχετικά με την εκμάθηση γλωσσών και τη γλωσσική πολυμορφία, και το σχέδιο δράσης σχετικά με τις δεξιότητες και την κινητικότητα.
- Στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας, η Επιτροπή πρέπει να αναλάβει πολλές ενέργειες:
- να αποδώσει υψηλή προτεραιότητα στην προώθηση της ανταλλαγής ορθών πρακτικών και στον εντοπισμό των παραγόντων που συντελούν στην επιτυχή ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία, στο πλαίσιο της εφαρμογής του προγράμματος εργασίας σχετικά με τους στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης·
- να εξετάσει ειδικότερα, στο πλαίσιο της κατάρτισης και της εφαρμογής του μελλοντικού προγράμματος δράσης eLearning (2004-2006), τις ιδιαίτερες ανάγκες των ατόμων με αναπηρία·
- να εντάξει στη διαδικτυακή πύλη PLOTEUS πληροφορίες που να απευθύνονται στα άτομα με αναπηρία·

● ● ● | Ίσες ευκαιρίες για τα άτομα με αναπηρία: ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης (2004-2010)

- να αποδώσει ιδιαίτερη προσοχή στα επιμέρους προγράμματα για τα άτομα με αναπηρία των προγραμμάτων Socrates, Leonardo και Νεολαία ·
- να ελέγξει την ηλεκτρονική προσβασιμότητα των ιστοχώρων και των προϊόντων των μέσων ενημέρωσης για τη δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση.

● ● ● | Ίσες ευκαιρίες για τα άτομα με αναπηρία: ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης (2004-2010)

Αξιοποίηση του δυναμικού των νέων τεχνολογιών

- Οι ενέργειες που αφορούν την προσβασιμότητα, οι οποίες συντελούνται στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης eEurope 2002, απέφεραν ικανοποιητικά αποτελέσματα και πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο παρακολούθησης. Εξάλλου, μετά την πρωτοβουλία W3C/WAI, τα κράτη μέλη ενέκριναν οδηγίες για την προσβασιμότητα σε δημόσιους ιστοχώρους. Το Συμβούλιο εξέδωσε επίσης ψήφισμα σχετικά με την ηλεκτρονική προσβασιμότητα το Δεκέμβριο του 2002.
- Σκοπός του σχεδίου δράσης eEurope 2005 είναι να διασφαλιστεί η συμμετοχή και η ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία και άλλων ομάδων μειονεκτούντων ατόμων στις μεγάλες καινοτομίες του τομέα των ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών, της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-government), της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning) και των ηλεκτρονικών υπηρεσιών υγείας (e-health), καθώς και η δημιουργία δυναμικού και προσβάσιμου περιβάλλοντος για το ηλεκτρονικό επιχειρείν (e-business).

Ίσες ευκαιρίες για τα άτομα με αναπηρία: ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης (2004-2010)

Προσβασιμότητα στο δημόσιο δομημένο περιβάλλον

- Για να βελτιωθεί και να καταστεί αποτελεσματικότερη η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στο χώρο εργασίας, πρέπει να πολλαπλασιαστούν ο σχεδιασμός και η κατασκευή κτιρίων που τηρούν την αρχή του καθολικού σχεδιασμού («σχεδιασμός για όλους»).
 - Η διαθεσιμότητα προσβάσιμων εγκαταστάσεων πολιτιστικού χαρακτήρα και αναψυχής είναι επίσης απαραίτητη για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με αναπηρία. Τούτο αναγνωρίστηκε από το Συμβούλιο στο ψήφισμα που εξέδωσε στις 6 Μαΐου 2003 σχετικά με την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στις υποδομές και τις πολιτιστικές δραστηριότητες. Το ίδιο έπραξε στο ψήφισμα που εξέδωσε στις 21 Μαΐου 2002 σχετικά με το μέλλον του ευρωπαϊκού τουρισμού, όπου καλούσε την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους άλλους φορείς να εντείνουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να διευκολύνουν την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στον τουρισμό.
 - Τέλος, η Επιτροπή, στη Λευκή Βίβλο που εξέδωσε με τίτλο « Η ευρωπαϊκή πολιτική μεταφορών με ορίζοντα το έτος 2001: η ώρα των επιλογών », ενθαρρύνει την αυξημένη χρήση προσβάσιμων δημόσιων μέσων μεταφοράς.
- Η Επιτροπή πρέπει να αναλάβει συμπληρωματικές δράσεις στους ακόλουθους τομείς:
- προώθηση ευρωπαϊκών προτύπων σε όλους τους τομείς που σχετίζονται με το δομημένο περιβάλλον, όπως ο προγραμματισμός, ο σχεδιασμός, η κατασκευή και η χρήση των κτιρίων·
 - προαγωγή της καλύτερης διαπαιδαγώγησης σε θέματα προσβασιμότητας στα σχολεία και σε επαγγελματίες·
 - προώθηση της ένταξης της προσβασιμότητας στις πολιτικές για τις δημόσιες συμβάσεις, και συνυπολογισμός του στοιχείου αυτού κατά τη χορήγηση κονδυλίων από τα διαρθρωτικά ταμεία·
 - προώθηση της διεξαγωγής μελετών όσον αφορά την προσβασιμότητα στις τουριστικές εγκαταστάσεις και υποδομές και στις αστικές συγκοινωνίες.

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

- Η “γυναικεία επιχειρηματικότητα”, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση, αφορά επιχειρήσεις στις οποίες τουλάχιστον το 50% της ιδιοκτησίας ανήκει σε γυναίκα και η ουσιαστική/ενεργητική διαχείριση της επιχείρησης ασκείται από γυναίκα.

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

- Σε ένα κόσμο που αλλάζει συνεχώς και κινείται με απίστευτα γρήγορους ρυθμούς, οι εξελίξεις στον τομέα της επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι εντυπωσιακές. **Νέα προϊόντα** και **υπηρεσίες** έχουν κάνει την εμφάνισή τους, καλύπτοντας τις ανάγκες ακόμη και του πιο απαιτητικού καταναλωτή, ενώ παράλληλα έρχονται να συμπληρώσουν τα κενά που υπήρχαν στο χώρο του εμπορίου. **Οι γυναικείοι συνεταιρισμοί** που παράγουν και εμπορεύονται παραδοσιακά προϊόντα από διάφορες περιοχές της Ελλάδας είναι πολλοί και συχνά η δράση τους ξεπερνά τα ελληνικά σύνορα, καθώς εξάγουν τα προϊόντα αυτά σε χώρες του εξωτερικού, κυρίως σε Ασία και Αμερική. **Φυσικά καταστήματα** και **e-shops** δημιουργούνται καθημερινά από γυναίκες, παρέχοντας μεγάλη γκάμα προϊόντων αλλά και πρωτοποριακών υπηρεσιών. Ιδέες γύρω από τις τέχνες και τις επιστήμες, μετουσιώνονται και στο τιμόνι τους βρίσκονται **δυναμικές και δραστήριες γυναίκες**, που επενδύουν χρόνο και χρήμα σε νέα εγχειρήματα. Τουριστικές και εμπορικές επιχειρήσεις, ιατρικές εγκαταστάσεις, υπηρεσίες εκπαίδευσης, startups που σχετίζονται με την τεχνολογία και χρησιμοποιούν στο έπακρο τις δυνατότητές της, ενημερωτικά blogs, sites ποικίλου περιεχομένου, ηλεκτρονικά περιοδικά, εταιρείες marketing, διοργανώσεις εκδηλώσεων είναι μερικές από τις δραστηριότητες με τις οποίες καταπιάνονται οι γυναίκες στη χώρα μας σήμερα.

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

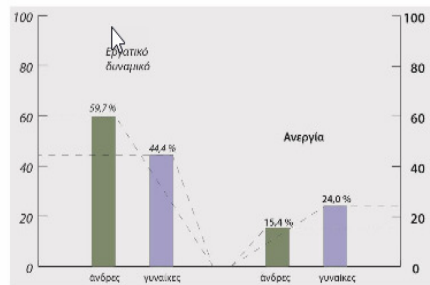
- Η **γυναικεία επιχειρηματικότητα** είναι ένας τομέας που γνωρίζει ιδιαίτερη ανάπτυξη στο εξωτερικό και η συζήτηση γύρω από αυτόν διεξάγεται εδώ και χρόνια, αλλά μόλις τα τελευταία χρόνια έκανε την εμφάνισή της στην Ελλάδα. Ωστόσο τα μέχρι στιγμής δείγματα είναι θετικά και το μέλλον προβλέπεται ακόμη πιο δημιουργικό και ελπιδοφόρο. Οι λόγοι είναι πολλοί και σχετίζονται αρχικά με την ψυχροσύνθεση και τις ικανότητες των γυναικών, καθώς διαθέτουν ισχυρή θέληση, συναισθηματική νοημοσύνη, οργανωτικότητα, δυνατό ένστικτο, κοινωνική υπευθυνότητα, ουσιαστικές διαπροσωπικές ικανότητες, αλλά και την απαραίτητη ευελιξία που απαιτείται στον χώρο των επιχειρήσεων. Αφετέρου, το ίδιο το κράτος έχει αρχίσει να κατανοεί πως η γυναικεία επιχειρηματικότητα μπορεί να αποτελέσει **μοχλό επανεκκίνησης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας**, για αυτό το λόγο την ενισχύει μέσω προγραμμάτων όπως είναι το **ΕΣΠΑ**, το **HORIZON 2020**, οι επιδοτήσεις ανά τομέα και τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

- Οι προκλήσεις, αλλά και οι ευκαιρίες που παρουσιάζονται είναι πολλές, το ρίσκο – κυρίως οικονομικό- πάντα υπάρχει, όπως και οι πιθανότητες αποτυχίας ενός εγχειρήματος. Ωστόσο, οι γυναίκες στις μέρες μας, έχουν καταφέρει σε μεγάλο βαθμό να διακριθούν και να αποτελέσουν λαμπρό παράδειγμα, καθώς τολμούν, δημιουργούν, σχεδιάζουν και βάζουν τα θεμέλια για ένα μέλλον απαλλαγμένο από τα παραδοσιακά στερεότυπα. Διεκδικούν ίσα δικαιώματα σε ό,τι αφορά τις **ευκαιρίες ίδρυσης και λειτουργίας νέων επιχειρήσεων**, αποδεχόμενες τις προκλήσεις της εποχής. Δεν μένουν απλοί θεατές των εξελίξεων, αντίθετα συμμετέχουν ενεργά, δραστηριοποιούνται, αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και **κατακτούν τον κόσμο των επιχειρήσεων**, όπως αποδεικνύεται από πολλές έρευνες. Το επιχειρείν δεν είναι πλέον μόνο αντρικό προνόμιο και νεοφυείς επιχειρήσεις που γεννιούνται στα χρόνια της κρίσης, έχουν στο «τιμόνι» τους εκπροσώπους γένους θηλυκού, που σημειώνουν σημαντικά επιτεύγματα, κερδίζοντας παράλληλα αναγνώριση και χρήματα.

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

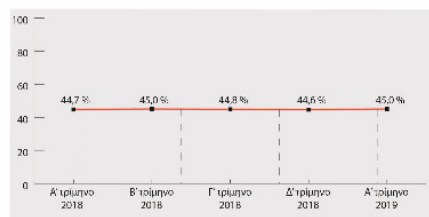
Γράφημα 1: Ποσοστά εργατικού δυναμικού και ανεργίας ανά φύλο (Ελλάδα, Α' τρίμηνο 2019) ○ Στοιχεία για την απασχόληση ανά φύλο στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Α' τρίμηνο του 2019, το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στο **εργατικό δυναμικό** της χώρας είναι 44,4%, σχεδόν 16 ποσοστιαίες μονάδες μικρότερο από εκείνο των ανδρών, το οποίο ανέρχεται σε 59,7%. Για το ίδιο χρονικό διάστημα, το ποσοστό των **άνεργων** γυναικών ανέρχεται σε 24%, καταγράφοντας μία διαφορά της τάξης του 8,5% με το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών, το οποίο ανέρχεται σε 15,4%.

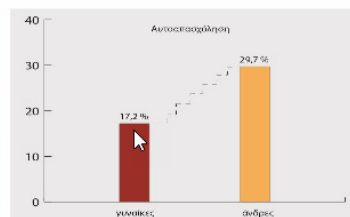
Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Γράφημα 2: Ποσοστά μισθωτών γυναικών ανά τρίμηνο (Ελλάδα, 2018 και Α' τρίμηνο 2019)

Το ποσοστό των μισθωτών γυναικών για το 2018 και το πρώτο τρίμηνο του 2019 κυμαίνονται από 44,6-45%.

Γράφημα 3: Ποσοστά αυτοαπασχολούμενων ανά φύλο (Ελλάδα, Α' τρίμηνο 2019)

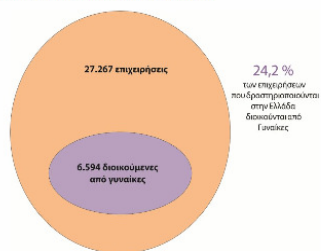

Το εργατικό δυναμικό, πέρα από τις μισθωτές, τις άνεργες και τα συμβοληθούσα και μη αμειβόμενα μέλη, συμπληρώνουν οι αυτοαπασχολούμενες γυναίκες, όπου για το πρώτο τρίμηνο του 2019 ανήλθαν σε ποσοστό 17,2%, σχεδόν το μισό από εκείνο των ανδρών, που καταγράφηκε στο 29,7%.

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

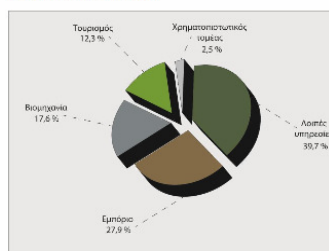
Ετοιχία για την **γυναικεία επιχειρηματικότητα**

Γράφημα 4: Αριθμός και ποσοστό επιχειρήσεων διοικούμενων από γυναίκες επί του συνόλου των επιχειρήσεων (Ελλάδα, 2018)

Σύμφωνα με το μητρώο επιχειρήσεων της ICAP, το 24,2% εκείνων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα διοικούνται κατά πλειονότητα από γυναίκες. Δηλαδή, στο σύνολο των 27.267 επιχειρήσεων, οι 6.594 διοικούνται από γυναίκες. Πιο αναλυτικά, οι κλάδοι δραστηριοποίησης του 24,2% των επιχειρήσεων που διοικούνται από γυναίκες παρουσιάζονται στο επόμενο γράφημα.

Γράφημα 5: Κατανομή γυναικείας επιχειρηματικότητας ανά κλάδο δραστηριοποίησης (Ελλάδα, 2018)

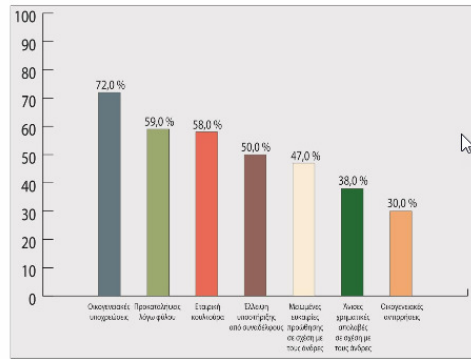

Παρατηρούμε ότι η γυναικεία επιχειρηματικότητα στρέφεται στην πλειονότητα της στους κλάδους των λοιπών υπηρεσιών και του εμπορίου με 39,7 και 27,9% αντίστοιχα. Ακολουθεί η βιομηχανία με 17,6%, ο τουρισμός με 12,3% και ο χρηματοπιστωτικός τομέας με 2,5%.

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Γράφημα 6: Εμπόδια κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής ανέλιξης στις γυναίκες (Ελλάδα, 2018)

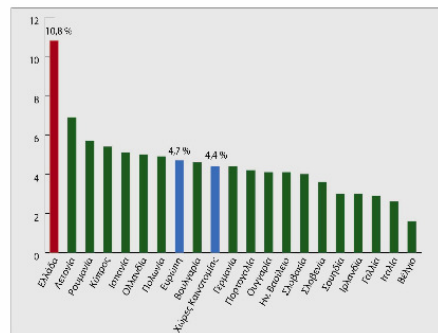

Στην πρωτογενή έρευνα της ICAP για την γυναικεία επιχειρηματικότητα που διεξήγαγε το καλοκαίρι του 2018 σε δείγμα 141 επιχειρήσεων που διοικούνται από γυναίκες στην Ελλάδα, καταγράφηκαν και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι εν λόγω γυναίκες κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής τους ανέλιξης. Όπως παρατηρούμε στο γράφημα 6, τα εμπόδια που αναφέρουν οι γυναίκες επιχειρηματίες ότι συναντούν κατά την επαγγελματική τους ανέλιξη σχετίζονται με τα στερεότυπα των έμφυλων ρόλων τα οποία αναπαράγουν την ανισότητα των φύλων. Η μεγαλύτερη πρόκληση για τις γυναίκες φαίνεται και σε αυτή την έρευνα να συνίσταται στην αναμόρφωση οικογενειακής, προσωπικής και επαγγελματικής ζωής αφού το 72% του δείγματος ανέφερε ως το μεγαλύτερο εμπόδιο που είχε να αντιμετωπίσει τις οικογενειακές υποχρεώσεις. Τα υπόλοιπα εμπόδια που ανέφεραν οι ερωτώμενες αφορούν στις προκαταλήψεις λόγω φύλου (59%), στην έλλειψη υποστήριξης από συναδέλφους (50%), στις άνισες απολαβές (38%) και στις οικογενειακές αντιρρήσεις οι οποίες φαίνεται να αποτελούν ακόμα εμπόδιο για το 30% του δείγματος της έρευνας.

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Γράφημα 7: Ποσοστό γυναικών σε εδρασημένες επιχειρήσεις (2016)

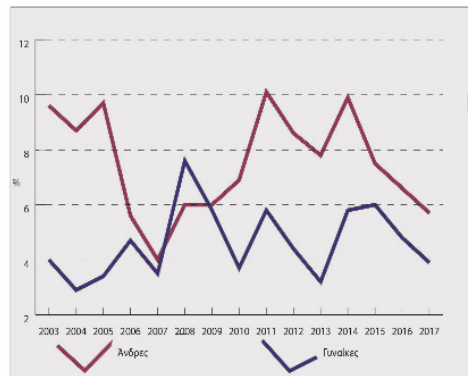
Ένας τρόπος μέτρησης της επιχειρηματικότητας περιλαμβάνει την κατηγοριοποίηση της σε **καθιερωμένη/εδρασημένη επιχειρηματικότητα**, η οποία αναφέρεται σε άτομα τα οποία δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά σε μια επιχείρηση που λειτουργεί για τουλάχιστον 3,5 χρόνια, και σε **επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων**, η οποία αφορά σε άτομα τα οποία έχουν ξεκινήσει την επιχειρηματική τους δραστηριότητα μέσα στο διάστημα των τελευταίων 3,5 ετών. Σύμφωνα με το διεθνές ερευνητικό πρόγραμμα GEM (Global Entrepreneurship Monitor) που αποτελεί μια σύμπραξη ερευνητικών φορέων για την συλλογή εμπειρικών δεδομένων σχετικά με την επιχειρηματικότητα και την προώθηση αντίστοιχων πολιτικών και το IOBE, τον εταίρο του προγράμματος για την Ελλάδα, το 2016 η Ελλάδα κατέλαβε την πρώτη θέση αναφορικά με το ποσοστό των γυναικών σε **εδρασημένες επιχειρήσεις**, με ποσοστό 10,8%. Σε αυτό το πρόγραμμα η Ελλάδα κατατάσσεται στις χώρες καινοτομίας¹, δηλαδή στις περισσότερο καινοτομικές οικονομίες, όπου η γνώση παίζει καθοριστικό ρόλο στην επιχειρηματικότητα και ο τομέας των υπηρεσιών ολιγάκι και μεγαλώνει. Έτσι, η εδρασημένη επιχειρηματικότητα των γυναικών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα για περισσότερα από 3,5 χρόνια έρχεται στην πρώτη θέση συγκριτικά με τους μέσους όρους των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών και των χωρών καινοτομίας, οι δείκτες των οποίων είναι 4,7% και 4,4%, αντίστοιχα, όπως βλέπουμε στο γράφημα 7. Ο συγκεκριμένος δείκτης για την Ελλάδα σημειώνει αύξηση κατά 3,1 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2014, όπου βρίσκονταν στο 7,7%. Η διαφορά της Ελλάδας σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο εξηγείται ως συνέπεια της υψηλής αυτοαποσχόλησης που παρατηρείται στην χώρα.

¹ Στις χώρες καινοτομίας περιλαμβάνονται οι: Αυστραλία, Ισραήλ, Κατάρ, Ν. Κορέα, Τσόν, Η.Α.Ε., Ιαπωνία, Πορτογαλία, Κύπρος, Εσθονία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Λιθουανία, Ολλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Σουηδία, Ελβετία, Ην. Βασιλεία, Καναδάς, ΗΠΑ.

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Γράφημα 8: Επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων ανά φύλο (Ελλάδα, 2003-2017)

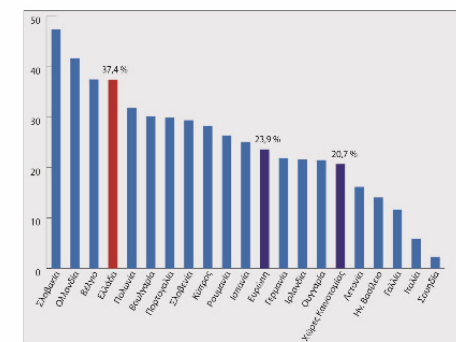
Στη συνέχεια, θα εστιάσουμε στην γυναικεία επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων, δηλαδή σε επιχειρήσεις που η λειτουργία τους δεν ξεπερνά τα 3,5 χρόνια. Αναφορικά, τώρα, με την **επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων ανά φύλο** στην Ελλάδα, στο παρακάτω γράφημα αποτυπώνεται το ποσοστό των γυναικών και των ανδρών 18-64 ετών που βρίσκονται σε αρχική φάση επιχειρηματικής δραστηριότητας, που η διάρκεια λειτουργίας της επιχείρησής δεν ξεπερνά τα 3,5 χρόνια. Όπως παρατηρούμε, το ποσοστό για τις γυναίκες είναι διαχρονικά μικρότερο από το αντίστοιχο για τους άνδρες, ενώ και οι 2 δείκτες φαίνεται να μεταβαλλονται ανοδικά ή καθοδικά με τον ίδιο τρόπο. Εξαιρέση αποτελεί το διάστημα 2007-2009, όπου για τα έτη 2007 και 2009 παρατηρούμε παρόμοιες τιμές, ενώ το 2008 η τιμή για τους άνδρες είναι χαμηλότερη. Το 2017 η μείωση της επιχειρηματικότητας επηρέασε σχεδόν με τον ίδιο τρόπο τις γυναίκες και τους άνδρες. Το ποσοστό της γυναικείας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων μειώθηκε σε 3,9% (περίπου 131 χιλιάδες γυναίκες) από 4,8% το 2016, ενώ της ανδρικής επιχειρηματικότητας μειώθηκε σε 5,7% (περίπου 185 χιλιάδες άνδρες) από 6,6% το 2016.

Αξίζει να επιστημονομούμε ότι η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων παρατηρείται κυρίως σε αναπτυσσόμενες οικονομίες με υψηλά ποσοστά ανεργίας και συνήθως αφορά αυτοαπασχόληση και μικροεπιχειρηματικότητα, αποσκοπώντας κατά βάση στον βιοπορισμό.

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Γράφημα 9: Γυναικεία επιχειρηματικότητα ανά χώρας (2016)

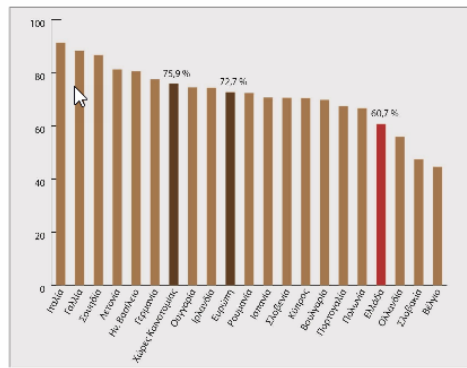
Το διεθνές ερευνητικό πρόγραμμα GEM διακρίνει τα κίνητρα έναρξης μιας επιχείρησης στην ανάγκη και την ευκαιρία. Κίνητρο της επιχειρηματικότητας ευκαιρίας συνιστά η αξιοποίηση κάποιας επιχειρηματικής ευκαιρίας, ενώ της επιχειρηματικότητας ανάγκης αποτελεί η έλλειψη άλλων επιλογών εργασίας, η μη ικανοποίηση από την υπάρχουσα απασχόληση, ο φόβος μιας πιθανής απόλυσης ή μιας συρροής του εισοδήματος.

Η ανάγκη αποτελεί βασικό κίνητρο για το 37,4% των γυναικών επιχειρηματιών αρχικών σταδίων στην Ελλάδα. Τα ποσοστά για την Ευρώπη και τις χώρες καινοτομίας είναι 23,9 και 20,7% αντίστοιχα. Το κίνητρο της ανάγκης είναι ισχυρότερο σε αναπτυσσόμενες χώρες, όπου η δυνατότητα εύρεσης οικονομικής απασχόλησης με μισθωτή σχέση είναι δυσκολότερη. Η τέταρτη θέση που καταλαμβάνει η Ελλάδα όσον αφορά στην γυναικεία επιχειρηματικότητα ανάγκης οφείλεται πιθανώς στο υψηλό ποσοστό ανεργίας των γυναικών και στην δυσκολία εύρεσης εξαρτημένης εργασίας.

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Γράφημα 10: Γυναικεία επιχειρηματικότητα ευκαιρίας (2016)

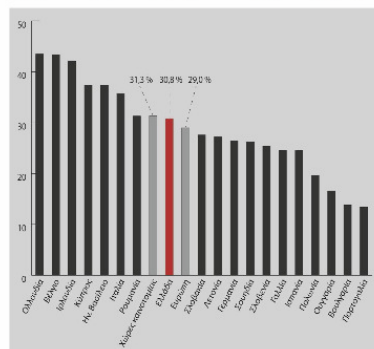
Από την άλλη πλευρά, η αξιοποίηση μιας **επιχειρηματικής ευκαιρίας** αποτελεί βασικό κίνητρο για το 60,7% των γυναικών επιχειρηματιών στην Ελλάδα, κατατάσσοντάς τη στις τελευταίες θέσεις των χωρών καννοτομίας, με τον μέσο όρο αυτών και της Ευρώπης να ανέρχεται στο 75,9 και 72,7% αντίστοιχα. Τα υψηλά ποσοστά επιχειρηματικότητας ευκαιρίας που εκδηλώνεται από τις γυναίκες φαίνεται να συσχετίζονται με το μέγεθος και την ποιότητα των κοινωνικών παροχών που είναι διαθέσιμες σε μια χώρα. Ενώ αντίστοιχα, το υψηλό κίνητρο γυναικείας επιχειρηματικότητας ανάγεται εξαρτάται από την ελλειψη αυτών των παροχών. Όπως είδαμε και στα εμπόδια που δήλωσαν ότι αντιμετωπίζουν οι γυναίκες επιχειρηματίες στην Ελλάδα, η αναμόνιση οικογενειακής, προσωπικής και επαγγελματικής ζωής φαίνεται να αποτελεί το μεγαλύτερο διακόπτημα για τις ίδιες.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, αλλά και με τα υψηλά ποσοστά ανεργίας στις γυναίκες, η γυναικεία επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα αποτελεί μια κατά βάση βιοποριστική λύση και όχι μια επιλογή αξιοποίησης επιχειρηματικών ευκαιριών.

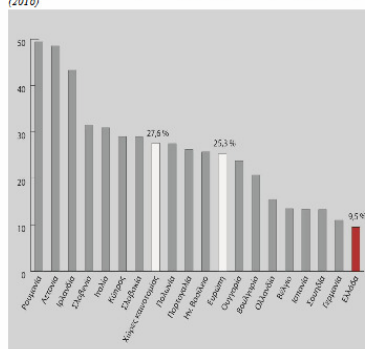
Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Γράφημα 11: Βαθμός καννοτομίας στη γυναικεία επιχειρηματικότητα (2016)

Ο βαθμός **καννοτομίας** που εμφανίζει ένα νέο σχέδιο αναφέρεται στον σχεδιασμό και τη δημιουργία βελτιωμένων προϊόντων και υπηρεσιών που γενικά δεν είναι διαθέσιμα στην αγορά. Όπως παρατηρούμε στο γράφημα 11, 1 στις 3 γυναίκες στην Ελλάδα, ποσοστό 30,8%, δήλωσαν ότι θεωρούν τα προϊόντα τους καινοτόμα, ποσοστό συγκρίσιμο με την υπόλοιπη Ευρώπη και τις χώρες καινοτομίας (31,3 και 29% αντίστοιχα).

Γράφημα 12: Προοπτικές ανάπτυξης της γυναικείας επιχειρηματικότητας (2016)

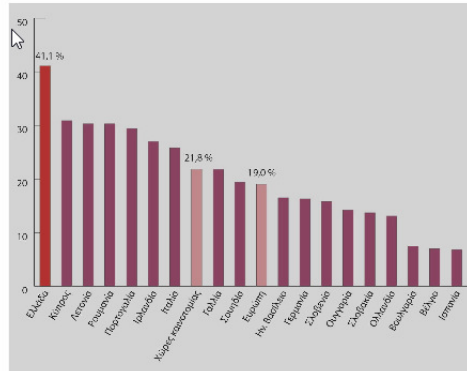

Οι προοπτικές **ανάπτυξης** μιας νέας επιχείρησης μετρούνται από το GEM με βάση τις προσδοκίες που εκφράζουν οι επιχειρηματίες αρχικών σταδίων για τη δημιουργία τουλάχιστον 6 νέων θέσεων εργασίας εντός της επόμενης 5ετίας. Έτσι λοιπόν, στην Ελλάδα μόλις το 9,5% των γυναικών επιχειρηματιών διαβλέπουν προοπτικές ανάπτυξης, όταν το αντίστοιχο ποσοστό στην Ευρώπη και στις χώρες καινοτομίας ξεπερνά το 25,3% και το 27%, αντίστοιχα.

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Γράφημα 13: Ποσοτό εξημεγόν των προϊόντων της γυναικείας επιχειρηματικότητας άνω του 25% των πωλήσεων (2016)

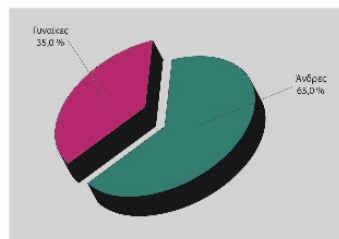

Στο γράφημα 13 καταγράφεται η παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε ξένους πελάτες σε ποσοστό άνω του 25% των πωλήσεων. Η πρώτη θέση της Ελλάδας στην εξημεγία της γυναικείας επιχειρηματικότητας αρχικών σταθίων, σε ποσοστό, 41,1%, τη στιγμή που ο μέσος όρος στις χώρες καινοτομίας και την Ευρώπη είναι 21,8 και 19% αντίστοιχα, συνδέεται κυρίως με τον τουρισμό και αφορά κυρίως σε υπηρεσίες καταλυμάτων, την εστίαση και το εμπόριο.

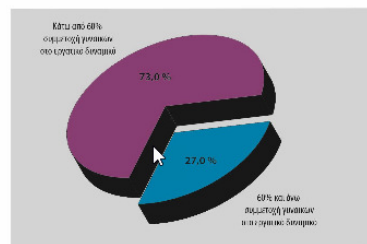
Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Γράφημα 14: Διοίκηση επιχειρήσεων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) (Ελλάδα, 2017)

Οι επιχειρήσεις κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας (ΚΑΛΟ) αποτελούν ένα υποσύνολο της γυναικείας επιχειρηματικότητας που φέρει τα δικά του χαρακτηριστικά. Εμπειρικά θα αναφερθούμε σε 2 στοιχεία σύμφωνα με την έκθεση του Βρετανικού Συμβουλίου για το ΥΠΕΚΑΑ που διενεργήθηκε το 2017 σε 251 φορές ΚΑΛΟ. Σύμφωνα με το Βρετανικό Συμβούλιο, λοιπόν, η συμμετοχή των γυναικών στη διοίκηση επιχειρήσεων ΚΑΛΟ ανέρχεται στο 35% και είναι αισθητά μεγαλύτερη σε σχέση με τις συμβατικές επιχειρήσεις.

Γράφημα 15: Ποσοτό γυναικών στο εργατικό δυναμικό επιχειρήσεων ΚΑΛΟ (Ελλάδα, 2017)

Αντίστοιχα υψηλά καταγράφονται και τα ποσοτά συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό επιχειρήσεων ΚΑΛΟ. Το 27% του δείγματος της έρευνας δήλωσε ότι το εργατικό τους δυναμικό αποτελείται από γυναίκες σε ποσοστό πάνω από το 60% συνολικά.

ΟΑΕΔ: Νέο πρόγραμμα νεανικής επιχειρηματικότητας με έμφαση στις γυναίκες

- www.oaed.gr
- Ένα νέο «Πιλοτικό Πρόγραμμα Υποστήριξης Επιχειρηματικών Σχεδίων άνεργων νέων ηλικίας 18 έως 29 ετών» θα τεθεί σε εφαρμογή από τον ΟΑΕΔ τη Δευτέρα 27 Ιανουαρίου 2020. Η λήξη της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων από πλευράς των άνεργων θα είναι η 28η Φεβρουαρίου 2020.
- Στόχος του νέου προγράμματος είναι η υποστήριξη άνεργων νέων ηλικίας 18 έως 29 ετών που επιθυμούν να αναπτύξουν επιχειρηματική δραστηριότητα, ώστε να μετατρέψουν τις επιχειρηματικές τους ιδέες σε ποιοτικά και βιώσιμα επιχειρηματικά σχέδια. Οι υποψήφιοι θα κληθούν να υποβάλουν αίτηση για τη συμμετοχή τους σε δράσεις **συμβουλευτικής και καθοδήγησης (coaching)**, με απώτερο στόχο να ενισχυθούν οι δυνατότητές τους για πρόσβαση στην αγορά εργασίας, μέσω του σχεδιασμού και της υλοποίησης νέων επιχειρήσεων.

Συγκεκριμένα, τα βασικά στάδια του προγράμματος έχουν ως εξής:

- Παροχή υπηρεσιών Συμβουλευτικής Ανάλυσης Επιχειρηματικών Πρωτοβουλιών (ΣΑΕΠ) σε έως 5.000 άνεργους νέους ηλικίας 18 έως 29 ετών, εγγεγραμμένους στα μητρώα του ΟΑΕΔ, μέσω **5ήμερου σεμιναρίου νέας επιχειρηματικότητας**.
- Παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης (coaching) για την ωρίμανση των επιχειρηματικών τους ιδεών και τη διαμόρφωση βιώσιμων επιχειρηματικών σχεδίων σε έως 3.000 (από τους 5.000) άνεργους νέους ηλικίας 18 έως 29 ετών, εγγεγραμμένους στα μητρώα του ΟΑΕΔ. Η καθοδήγηση θα περιλαμβάνει **έξι συνεδρίες** (1 δια ζώσης, 5 εξ' αποστάσεως).

Προκήρυξη προγράμματος επιχειρηματικότητας

- Για 2.500 νέους άνεργους ηλικίας 18 έως 29 ετών.
- Στο πρόγραμμα αυτό, θα έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν όλοι οι άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων όσων θα έχουν ολοκληρώσει τις δράσεις συμβουλευτικής και καθοδήγησης (coaching) επιχειρηματικών σχεδίων, όπως περιγράφονται στο παραπάνω στάδιο.
- Συγκεκριμένα, με Δημόσια Πρόσκληση οι άνεργοι θα κληθούν να υποβάλλουν ηλεκτρονική αίτηση, συνοδευόμενη από το επιχειρηματικό τους σχέδιο στην πλατφόρμα του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ).
- Οι Αιτήσεις θα αξιολογηθούν με Συγκριτική Αξιολόγηση, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια μοριοδότησης και θα επιλεγούν οι πλέον ολοκληρωμένες και βιώσιμες προτάσεις. Έμφαση θα δοθεί στις γυναίκες οι οποίες θα καλύψουν τουλάχιστον το 60% των θέσεων του προγράμματος.

- Το ποσό της ενίσχυσης και η διάρκεια του προγράμματος θα είναι 10.000 ευρώ και 12 μήνες ή 17.000 ευρώ και 18 μήνες. Το πρόγραμμα, **συνολικού προϋπολογισμού 43.400.000€**, υλοποιείται στο πλαίσιο του άξονα προτεραιότητας για τη “Διευκόλυνση της Πρόσβασης στην Απασχόληση των Νέων έως 29 ετών του ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ 2014 – 2020”, το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων – “ΠΑΝ”.

Πρόγραμμα δεύτερης επιχειρηματικής ευκαιρίας 5.000 ανέργων, πρώην αυτοαπασχολουμένων

- Ξεκινά την Τετάρτη 20 Φεβρουαρίου 2019 και ώρα 11η πρωινή, η υποβολή αιτήσεων για τη συμμετοχή ενδιαφερομένων στο «Πρόγραμμα δεύτερης επιχειρηματικής ευκαιρίας 5.000 ανέργων, πρώην αυτοαπασχολουμένων, με στόχο την επανένταξή τους στην αγορά εργασίας».
- Η δράση αυτή αποσκοπεί στην επανένταξη στην αγορά εργασίας 5.000 ανέργων πρώην αυτοαπασχολουμένων, που έχουν διακόψει την επιχειρηματική τους δραστηριότητα και στους οποίους δίνεται μια δεύτερη ευκαιρία να δημιουργήσουν επιχειρήσεις και να επαναδραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά μέσω της δημιουργίας μιας νέας οικονομικής οντότητας.

Δικαιούχοι είναι άνεργοι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του Οργανισμού, που πληρούν αθροιστικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Έχουν διακόψει την επιχειρηματική τους δραστηριότητα από 1/1/2012 μέχρι 6/8/2018
- δεν έχουν μεταβιβάσει την επιχείρησή τους ή το μερίδιό τους σε επιχείρηση η οποία ανήκε σε συζύγους ή πρόσωπα α' ή β' βαθμού συγγένειας
- δεν έχουν ασκήσει οποιαδήποτε επαγγελματική/επιχειρηματική δραστηριότητα στο εξάμηνο από 7/8/2018 έως 6/2/2019

Νεανική επιχειρηματικότητα

Θα ήταν χρήσιμο να παραθέσουμε κάποια ενδιαφέροντα στοιχεία:

- Το 85% των startups αποτυγχάνουν να περάσουν την «κοιλιάδα του θανάτου», δηλ. να γίνουν βιώσιμες
- Στην Ευρώπη των 26 εκ. ανέργων, μόλις το 37% των νέων δηλώνουν ότι προτιμούν να είναι αυτοαπασχολούμενοι, έναντι του 60% σε ΗΠΑ και Κίνα. Και αυτό παρότι πάνω από 6 εκατ. επιχειρηματίες θα συνταξιοδοτηθούν τα επόμενα 10 χρόνια!
- Η Ελλάδα είναι φωτεινή εξαίρεση, καθώς παρά το ιδιαίτερα δύσκολο περιβάλλον, που οδήγησε στη εξαφάνιση του 37% των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων τα τελευταία 4 χρόνια, 50% δηλώνουν ότι προτιμούν την αυτοαπασχόληση, ενώ 31% αυτοαπασχολούνται ήδη, έναντι 15% στην ΕΕ.
- Παρόλο που τα τελευταία χρόνια η χώρα μας έχει βελτιώσει σημαντικά κάποιες επιδόσεις της, όπως π.χ. το χρόνο που απαιτείται για την έναρξη μιας επιχείρησης, που έχει εξισωθεί με τον Μ.Ο. της Ε.Ε., υπάρχει σημαντική επιδείνωση στους τομείς των κρατικών ενισχύσεων και των δημοσίων συμβάσεων, καθώς και στη χρηματοδότηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Η μέση καθυστέρηση πληρωμών από το ελληνικό δημόσιο το 2012 ήταν 114 ημέρες, όταν στην ΕΕ ήταν 28. Αυτό γίνεται πιο επικίνδυνο αν λάβουμε υπόψη ότι 1 στις 4 πτωχεύσεις στην ΕΕ οφείλεται στις καθυστερήσεις πληρωμών

Νεανική επιχειρηματικότητα

- Η Ευρώπη, μέσα από δράσεις όπως η «Επιχειρηματικότητα 2020» και την προσήλωσή της στις δράσεις που περιγράφηκαν το 2008 στο «Small Business Act», βάζει τα θεμέλια για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και αφαιρεί εμπόδια από την «κοιλιάδα του θανάτου», για να κάνει το έδαφος περισσότερο προσβάσιμο και εύφορο.
- Η Ελλάδα οφείλει να εντείνει τις προσπάθειές της για να μπορέσει να ακολουθήσει την υπόλοιπη Ευρώπη. Εξαιτίας μάλιστα του ποσοστού των αυτοαπασχολούμενων, η προσπάθεια αυτή είναι ζωτικής σημασίας.

Νεανική επιχειρηματικότητα

Προς αυτή την κατεύθυνση, πρέπει να κάνουμε σημαντικά **βήματα** μπροστά:

- Το πρώτο σημαντικό βήμα είναι να σταματήσουμε τώρα να πιστεύουμε ότι για όλα φταίνε οι άλλοι (το κράτος, το ευρώ, οι τράπεζες, ο ανταγωνισμός, ο Θεός, ο καιρός...) και να εστιάσουμε σε μια προσπάθεια: ό,τι μπορούμε να επηρεάσουμε γύρω μας, να το κάνουμε καλύτερο, πιο παραγωγικό, πιο αποτελεσματικό, πιο προσανατολισμένο στον πελάτη, πιο εξωστρεφές, πιο ευπροσάρμοστο στις αλλαγές και εντέλει, πιο βιώσιμο.
- Το κράτος να αλλάξει τον τρόπο που αντιμετωπίζει τον επιχειρηματία. Το να αυτοαπασχολείσαι δεν πρέπει να σε κατατάσσει αυτόματα ανάμεσα στους πιθανούς φοροφυγάδες.
- Οι διαδικασίες και το νομικό πλαίσιο που σχετίζονται με τις επιχειρήσεις θα πρέπει να προσαρμοστούν άμεσα
- Οι Τράπεζες να στηρίζουμε και να χρηματοδοτούμε πιο ενεργητικά τις μικρές επιχειρήσεις και τις νέες, καινοτόμες ιδέες. Ίσως θα πρέπει και το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις χρηματοδοτήσεις να αλλάξει, ώστε να διευκολυνθεί ακόμη περισσότερο η ροή ρευστότητας προς τις μικρές επιχειρήσεις.
- Εδώ θα πρέπει να σημειώσω ότι ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς έχει έντονη παρουσία στην προσπάθεια ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας. Πρωτοπόρος στην υποστήριξη και βασικός χρηματοδότης της πράσινης επιχειρηματικότητας μέσα από το Green Banking, έχει επίσης σημαντικό μερίδιο στην χρηματοδότηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και συμμετέχει ενεργά σε όλα τα σχετικά προγράμματα χρηματοδότησης που υλοποιούνται στη χώρα μας. Άλλωστε, με στόχο την υποστήριξη της βιώσιμης επιχειρηματικότητας και καινοτομίας, ίδρυσε το 2013, Κέντρο Βιώσιμης Επιχειρηματικότητας Εξέλιξη Α.Ε.

Νεανική επιχειρηματικότητα

- Αξιοσημείωτη παρουσία έχει και στο χώρο της ενίσχυσης των νέων επιχειρήσεων μέσω των σχημάτων private equity και venture capital που συμμετέχει, όπως την Openfund Investments, την Piraeus Clean Energy LP, την Piraeus-TANEO Capital Fund, την PJ Tech Catalyst Fund και φυσικά, ολοκληρωμένες πρωτοβουλίες σε συνεργασία με σημαντικά επιχειρηματικά σχήματα, όπως το iqbility με τον Όμιλο Quest.
- Να ενισχύσουμε την επιχειρηματικότητα στους νέους, μέσα από παρεμβάσεις σε σχολεία, ΑΕΙ και ΤΕΙ
- Τα media να υποστηρίζουν τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, να προβάλλουν περισσότερο τις δράσεις τους και να συμβάλλουν έτσι ενεργά στην αναμόρφωση του χώρου
- Να δημιουργήσουμε όλοι μαζί ένα υποστηρικτικό πλαίσιο για την ανταλλαγή ποιοτικών υπηρεσιών, βέλτιστων πρακτικών, καινοτόμων ιδεών, κεφαλαίων, για να στηριχτεί η επιχειρηματικότητα στη χώρα

Νεανική επιχειρηματικότητα

- Θα πρέπει, όμως και οι επιχειρηματίες ή οι επίδοξοι επιχειρηματίες να αναθεωρήσουν πολλές από τις υποθέσεις εργασίας που έχουν στο μυαλό τους:
- να αντιληφθούν ότι η επιχειρηματικότητα χρειάζεται αφοσίωση και σχέδιο
- να επενδύουν πραγματικό πάθος, ενέργεια και χρήματα στην ιδέα τους, πριν αναζητήσουν χρηματοδότηση από τρίτους
- να σχεδιάζουν πιο ολοκληρωμένα το εγχείρημά τους από την αρχή, ώστε να αναλαμβάνουν λελογισμένο ρίσκο. Η σημασία ενός business plan είναι κομβική για να γνωρίζουν εάν το εγχείρημα θα πετύχει, πώς θα προσελκύσουν χρηματοδότη ή επενδυτή, τι θα προβάλλουν στον πελάτη ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Πάνω από το 60% όσων αποτυγχάνουν δεν έχουν δώσει το χρόνο που χρειάζεται για να φτιάξουν ένα επιχειρηματικό σχέδιο.
- να αντιληφθούν ότι η επιχείρηση πρέπει να είναι ένα ανοικτό σύστημα σε απόλυτη επαφή με τους συμμετόχους, την αγορά, τους πελάτες, την κοινωνία, το κράτος, για να μπορεί να αντιλαμβάνεται τον παλμό και τις αλλαγές
- να καταλαβαίνουν γιατί πρέπει να ευθυγραμμίζονται με το νομικό πλαίσιο και να είναι συνεπείς στις υποχρεώσεις τους απέναντι στους συνεργάτες τους, ως μέσο προαγωγής του υγιούς ανταγωνισμού
- να προάγουν την εταιρική υπευθυνότητα, ως ένα σημαντικό μέσο για την καθιέρωση νέων προτύπων και αρχών στην ελληνική κοινωνία.

Νεανική επιχειρηματικότητα

→ Παρατίθεται σύνδεσμος όπου βρίσκονται κάποια ελληνικά και διεθνή links σχετικά με τη νεανική επιχειρηματικότητα:

[https://www.kemel.gr/articles/hrisimoi-
neanikis-epiheirimatikotitas](https://www.kemel.gr/articles/hrisimoi-syndesmoi-
neanikis-epiheirimatikotitas)